

Česko-slovenská
advokátní kancelář
s mezinárodním
dosahem

Šikanózní insolvenční návrhy - praktický pohled -

Mgr. Dušan Sedláček

14. dubna 2015

Nejúspěšnější kancelář podle
počtu nominací a titulů všech
sedmi ročníků soutěže

Klienty nejlépe hodnocená
právnícká firma
v České republice
(2010, 2013, 2015)

Právnícká firma roku
v České republice
(2011, 2012, 2014)

WHO'SWHOLEGAL

1. místo v počtu realizovaných
fúzí a akvizic v České republice
(2009–2013)

1. místo mezi domácími
právníckými firmami
(2009–2012)

PRACTICAL LAW COMPANY®

Shrnutí prezentace

- Šikanózní insolvenční návrh
- Účinky (šikanózního) insolvenčního návrhu
- Statistické údaje o insolvenčních řízeních
- Příklady šikanózních insolvenčních návrhů
- Typický scénář šikanózního insolvenčního návrhu
- Doporučený postup v případě šikanózního návrhu
- Procesní obrana
- Žaloba na náhradu újmy
- Ochrana před šikanózními návrhy
- Závěr, diskuze

Šikanózní insolvenční návrh

- **Nejedná se o zákonný termín, nejasné vymezení**
 - dlužník není v úpadku
 - věřitel zneužívá účinků zahájení insolvenčního řízení, aby přiměl dlužníka k určitému jednání, zejména k úhradě sporné pohledávky
 - někdy pouze poškozující záměr (konkurence atd.)

Účinky (šikanózního) insolvenčního návrhu

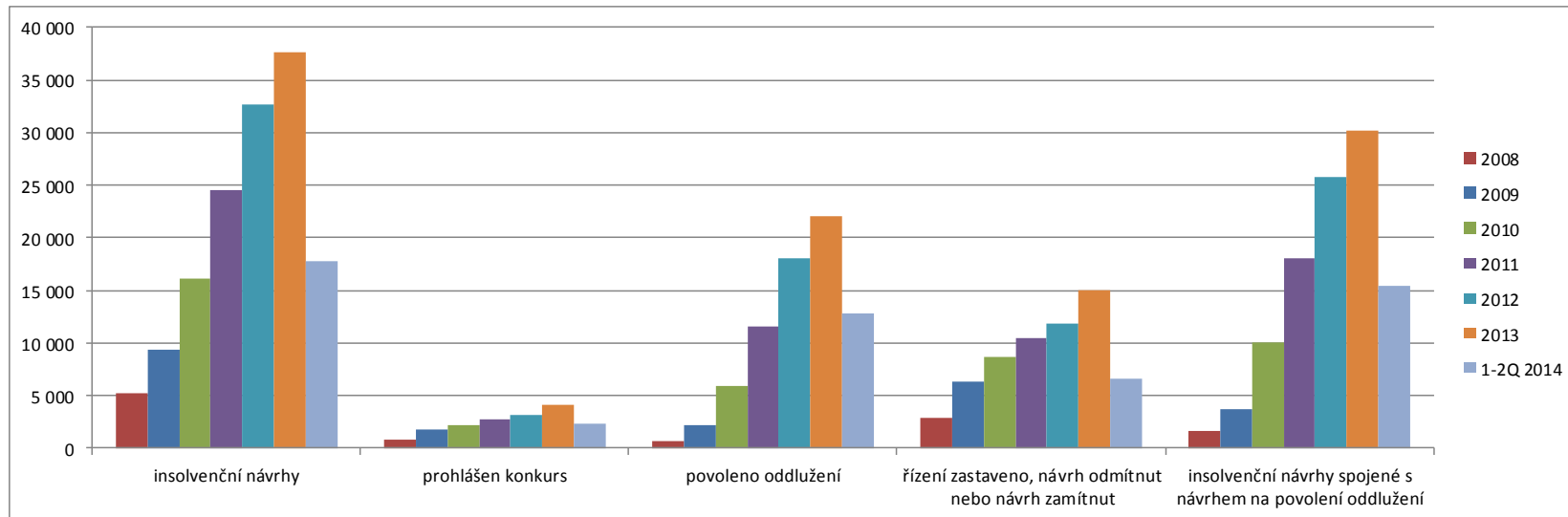
- **Insolvenční návrh je zveřejněn** v insolvenčním rejstříku do dvou hodin od podání
- **Omezení nakládání s majetkovou podstatou** (§ 111 odst. 1 IZ)
- **Nelze zřídit zajištění** [§ 109 odst. 1 písm. b) IZ]
- **Nelze provést exekuci** [§ 109 odst. 1 písm. c) IZ]
- **Další účinky**
 - Čerpání dotací z EU fondů
 - Dopady na zaměstnance dlužníka (ověřování bonity zaměstnavatele)
 - Smluvní závazky (např. úvěrové smlouvy a případy jejich porušení)

Historický vývoj

- **Od 1. 11. 2012 – účinnost tzv. protišikanózní novely insolvenčního zákona** – cílem bylo omezení praxe podávání šikanózních insolvenčních návrhů
 - zavedení nových institutů – zejména odmítnutí insolvenčního návrhu pro zjevnou bezdůvodnost
 - vyjasnění a úprava stávajících nástrojů – úprava náhrady újmy, institut předběžného opatření
 - naplnil se cíl novely?
- **Od 1. 1. 2015 – účinnost tzv. revizní novely insolvenčního zákona**
 - zpřesnění účinků podání insolvenčního návrhu na exekuci (výkon rozhodnutí) [§ 109 odst. 2 IZ]

Statistické údaje o insolvenčním řízení

rok	insolvenční návrhy	prohlášen konkurs	povoleno oddlužení	řízení zastaveno, návrh odmítnut nebo návrh zamítnut	insolvenční návrhy spojené s návrhem na povolení oddlužení
2008	5 236	779	646	2 916	1 693
2009	9 396	1 808	2 164	6 261	3 744
2010	16 101	2 204	5 902	8 687	10 014
2011	24 466	2 671	11 614	10 396	18 021
2012	32 656	3 172	17 985	11 820	25 785
2013	37 613	4 106	22 063	15 020	30 213
1-2Q 2014	17 820	2 303	12 838	6 566	15 424
CELKEM	143 288	17 043	73 212	61 666	104 894

Příklady šikanózních insolvenčních návrhů

- **Typicky se objevují v sektorech**, které stojí na dlouhodobých a opakujících se vztazích, kde hrozí riziko sporů
- **Nejčastější v oboru stavebnictví**
 - insolvenční návrhy na společnosti GEOSAN GROUP, a.s., STRABAG a.s., HOCHTIEF, s.r.o., OHL ŽS, a.s., Metrostav a. s.
- **Častým cílem jsou známé společnosti**, kde hrozí reputační riziko. Reputační riziko s ohledem na větší informovanost veřejnosti ohledně možností zneužití zřejmě klesá.
- **Nástroj tlaku na dlužníka** v rámci řešení mimoinsolvenčních sporů
- **Nástroj zmaření transakce** (TATRA, a.s.)

Typický scénář šikanózního insolvenčního návrhu

- Řízení zahájeno u místně nepříslušného soudu;
- Navrhovatelem je obchodní společnost (a.s., s.r.o.), jejímž jednatelem a společníkem je člověk s trvalým bydlištěm na adrese obecního úřadu, vůči kterému se současně vede exekuce;
- Insolvenční návrh je z formálního hlediska bezvadný;
- Pohledávka insolvenčního navrhovatele je doložena nejasnými podklady, dlužník ji ve svém účetnictví nemá a neuznává ji;
- Navrhovatel využívá všech procesních prostředků, aby insolvenční řízení co nejvíce prodloužil;
 - Odvolávání se proti veškerým procedurálním rozhodnutím

Doporučený postup v případě šikanózního insolvenčního návrhu

- **Monitoring insolvenčního rejstříku**
 - včasná identifikace návrhu, dříve než obchodní partneři
- **Komunikace s obchodními partnery a veřejností**
 - rychlost a transparentnost
 - dodatečné zajištění dodavatelům, trvat na platební morálce odběratelů, potvrzení od obchodních partnerů
 - inzeráty, veřejná oznámení
- **Komunikace s insolvenčním soudem**
 - rychlost, odbornost, důkazy
- **Komunikace s navrhovatelem**
 - zpětvzetí návrhu, náhrada škody

Procesní obrana

- **vyjádření dlužníka**
 - neosvědčení pohledávky
 - platební nevěle vs. platební neschopnost
 - absence plurality věřitelů
 - „umělá“ pluralita věřitelů
 - druhotná platební neschopnost
- **procesní rychlost**
 - přezkoumání náležitostí návrhu (odmítnutí ve lhůtě 7 dnů - § 128 odst. 1 IZ)

Procesní obrana

- **předběžné opatření, kterým soud vyloučí účinky stanovené § 111 IZ**
- **odmítnutí pro zjevnou bezdůvodnost podle § 128a IZ**
 - omezené použití v praxi v důsledku vymezení důvodů (sofistikovanější šikanózní insolvenční návrhy mohou obstát)
 - možnost stanovit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,- Kč
- **zamítnutí návrhu podle § 143 odst. 1 IZ**
- **výmaz informace o insolvenčním řízení z rejstříků**
 - výmaz informace o ukončeném řízení z insolvenčního rejstříku
 - údaj o insolvenčním řízení se objevuje v úplném výpisu z obchodního rejstříku

Žaloba na náhradu újmy

- **Právo na náhradu škody nebo jiné újmy, kterou dlužník nebo jiná osoba utrpěla v důsledku insolvenčního řízení (§ 147 IZ)**
 - pokud řízení bylo zastaveno, návrh odmítnut nebo zamítnut
 - ✓ neplatí, pokud byla dlužná pohledávka uhrazena
- Za splnění náhrady škody ručí členové statutárního orgánu
 - problém při postoupení pohledávky a změně účastenství v řízení
- Lze požadovat škodu, jinou újmu (**zásah do dobré pověsti**), případně žaloba z nekalé soutěže či trestní postih v nejzávažnějších případech
- **prekluzivní lhůta 6 měsíců od doručení rozhodnutí**
- **předběžné opatření**, aby soud uložil povinnost složit peněžitou částku do úschovy na náhradu škody nebo jiné újmy

Ochrana před šikanózními návrhy – Slovensko

- Omezení možností podávat věřitelské insolvenční návrhy
- Pohledávka insolvenčního navrhovatele musí být doložena:
 - Písemným uznáním dlužníka s ověřeným podpisem;
 - Vykonatelným rozhodnutím;
 - Potvrzením auditora nebo soudního znalce, že navrhovatel o pohledávce účtuje v souladu s účetními předpisy.

Návrhy na zlepšení tuzemské právní úpravy

- Věřitelský insolvenční návrh – levné řešení
 - Levnější než podat žalobu k soudu (poplatek 5% z žalované částky);
 - Soudní poplatek 2.000 Kč se platí až při rozhodnutí soudu o návrhu;
 - Záloha na náklady řízení až 50.000 Kč, ale platí se na základě rozhodnutí soudu, proti kterému je odvolání;
- Omezit šikanózní věřitelské návrhy – zdražit proces
 - Společně s návrhem požadovat zaplacení soudního poplatku
 - Případně požadovat i složení zálohy 50.000 Kč, která by mohla sloužit také jako jistota pro dlužníka, pokud by se ukázalo, že insolvenční návrh není důvodný
 - Jako předpoklad uveřejnění návrhu v ISIR

Děkuji za pozornost!

Mgr. Dušan Sedláček

dusan.sedlacek@havelholasek.cz

PRAHA

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel.: + 420 255 000 111
Fax: + 420 255 000 110
office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

BRNO

Titanium Business Complex
Nové sady 996/25
602 00 Brno
Tel.: + 420 545 423 420
Fax: + 420 545 423 421
office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16
702 00 Ostrava
Tel.: + 420 596 110 300
Fax: + 420 596 110 420
office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

BRATISLAVA

Apollo Business Center II, blok H
Mlynské Nivy 49
821 09 Bratislava
Tel.: + 421 232 113 900
Fax.: + 421 232 113 901
www.havelholasek.sk